

DIVPADSMIT TIKUMI, meditējami gada laikā

2012

Aprīlis: godbijība kļūst par uzpurēšanās spēku

Maijs: iekšējs līdzsvars kļūst par progresu attīstībā

Jūnijs: izturība kļūst par uzticību

Jūlijs: pašaieliedzība kļūst par katarsi

Septembris: pieklājība kļūst par sirds taktiskumu

Oktobris: apmierinātība kļūst par nosvērtību

Novembris: pacietība kļūst par izpratni

Decembris: domu, valodas, jūtu kontrole kļūst par patiesības izjūtu

Janvāris: drosmē kļūst par atbrīvotājspēku

Februāris: nerunīgums kļūst par meditatīvu spēku

Marts: cēlsirdība kļūst par mīlestību

"Nekur pasaulē, arī ārpus tās, nevar iedomāties neko tādu, ko bez jebkādiem ierobežojumiem varētu uzskatīt par labu, izņemot labo gribu."

Immanuels Kants "Tikumu metafizika"

Šeit aplūkots pašizziņas un pašaudzināšanas ceļš nav ejams, ja mūsu sākotnējā apņēmība nostāties uz tā arvien no jauna nesaņems pamudinājumus no mūsu būtnes visdziļākajās dziļēs mītošās labās gribas.

Tas ir vienīgais spēks, kas var stāties pretī mūsu dabiskajam kūtrumam, kas neapšaubāmi darīs visu, lai atturētu mūs no šī darba.

Taču šīs labās gribas ierosinātais darbs ir vienīgais, kas var mums palīdzēt atbrīvoties no vecās, neapzināti nopelnītās karmas gūsta un uzsākt jaunas karmas veidošanu saskaņā ar Zemes evolūciju vadošo garīgo spēku visaugstākajiem nodomiem.

APRĪLIS

GODBIJĪBA kļūst par UZUPURĒŠANĀS SPĒKU

Savā romānā „Vilhelma Meistara klejojumu gadi” Gēte apraksta t.s. „pedagoģisko provinci”, kur audzināšanas koncepcija balstās uz trim godbijības veidiem. Pirmais godbijības veids attiecas uz augstākas par cilvēcisko, dievišķās pasaules būtnēm, kuras katra savā veidā kalpojot augstākajam principam, kas ir visa mūsu kosmosa pamatā, rosina tā ziņā nākamās zemākās pakāpes būtnei, t.i., upurē savu spēku un pašu ātrākas attīstības iespēju zemāko būtni attīstībai; otrais godbijības veids attiecas uz būtnēm, kas atrodas zemākā evolūcijas pakāpē nekā mēs, cilvēki: uz dzīvnieku, augu un minerālu valstības būtnēm, kuras kādā no evolūcijas posmiem tika aizkavētas savā attīstībā, lai no apakšas izveidotu fizisko pamatu mūsu cilvēciskai eksistencei; un trešais godbijības veids vēršas pie līdzcilvēkiem apziņā, ka visa cilvēce ir viens vienīgs veselums, kurā atsevišķas individualitātes ar savām īpašām spējām un dotībām kalpo citām pēc brālības principa. Lai tas būtu iespējams, arī ir nepieciešama zināma sava ego pretenziju upurēšana.

Arī antroposofija ved mūs pie atziņas, ka visa mūsu planetārā kosmosa dzīve balstās uz savstarpējas godbijības pret augstāko un uzupurēšanās spēju iepretī zemākajam. Neapzināti šim likumam seko un to īsteno visu valstību iemītnieki, apzināti (lai arī pagaidām vēl tikai daļēji) to var darīt vienīgi „radības kronis”, jo cilvēks ir vienīgā būtne, kurai pašreizējā attīstības stadijā ir zināma izvēles iespēja: atzīt visas radības savstarpējas atkarības faktu un veicinoši iesaistīties šajā jēgpilnajā kārtībā vai ignorēt to un tādējādi ienest tajā haosu un destruktīvus spēkus.

Ja pamatīgi aptver un, pirmām kārtām, dziļi izjūt šo dzīves mistēriju, tad varbūt var labāk saprast, kādēļ apzināti koptā godbijība ar laiku var pārvērsties par uzupurēšanās spēku.

MAIJS

IEKŠĒJS LĪDZSVARS kļūst par PROGRESU ATTĪSTĪBĀ

Pēdējā laikā no mūsu dzīves ir pazudusi viena svarīga lieta, proti, pulkstenis ar svārstu. Tā taču ir fascinējoša aina, vismaz no bērnības atmiņām: svārsts vienmērīgi šūpojas, te labajā, te kreisajā pusē sasniedzot augstāko punktu, un noslēpumainā kārtā iekustina pulksteņa rādītājus, kuri savukārt liek laikam ritēt uz priekšu un tuvināt mirkli, kad mamma pārnāks no darba mājās.

Bet visfascinējošākais ir tas retais mirklis, kad svārsts pēkšņi apstājas. Nevis kad tas stāv – tad nekas nenotiek –, bet tieši tas mirklis, kad kustība pēkšņi pārtrūkst. Tad ar laiku notiek kaut kas īpatnējs. Tas neapstājas vis līdz ar svārstu, drīzāk iestājušās klusumā atklājas tā īstā dzīve, kas turpinās neatkarīgi no svārsta, pati par sevi. Tai vairs nav daļas nedz gar pulksteņa rādītājiem, nedz gar manu nepacietību. Bultiņas pēkšņi atmaskojas kā nevis laika rādītāji, bet tieši tikai rādītāji. Ieklausoties šajā jaunajā laika dzīvē, var ievērot, ka vienā brīdī tas tomēr patiešām apstājas un vienlaicīgi it kā atveras. Tas zaudē savu lineāro dimensiju un kļūst par telpu, par iekštelpu, par dvēseles telpu, kurā var ieiet un būt.

Bet atgriezīsimies pie svārsta. Vai tas nav visas mūsu cilvēciskās dzīves tēls? Vai visa mūsu dzīve nav nemītīga svārstīšanās starp diviem poliem: patiku un nepatiku, prieku un bēdām, cerību un izmisumu, nedrošību un pārliecību, mīlestību un naidu utt. utj.? Neviens nevar no tā izvairīties. Tas ir visas mūsu dzīves saturs. Visi esam pakļauti šim dzelzs likumam. Kādēļ tā? Kam tas ir vajadzīgs? Vai tiešām mēs esam tikai tenisa bumbiņas, ar kurām spēlē kādas mums neredzamās varas?

Pavērosim uzmanīgāk svārsta kustības un pajautāsim sev, kā tas nokļūst no viena galapunkta otrajā? Un mēs varam atklāt, ka tas ar katru svārstību neizbēgami šķērso pašu apakšējo punktu, pa vidu starp diviem galapunktiem, kur svārsts paliek mierā, kad pulkstenis apstājas? Tas ir vienīgais līdzsvara punkts. Vai šeit neslēpjas mūsu dzīves mīklas risinājums?

Mēģinām garā notvert šo punktu un pakavēties tajā, ļaujot ārējās dzīves svārstam kādu laiku šūpoties bez mums, un vērojam, kā šis mirklis paveras un ielaiž mūs aizlaika pasaulē.

Kristus saka: „Es esmu durvis.” Vai šis nav mūsu pašu radītā iekšējā līdzsvara durvis, pa kurām var izkļūt no svārstību pasaules, izlekt, tā teikt, no „vāveres riteņa” savā dvēseles telpā un atklāt tajā, ja gribat, „debesu valstību”, kurā viss ir reizē klāt: pagātne, tagadne, nākotne, pareizāk sakot, kur viss ir viena bezgalīga tagadne, viss, kas jebkad ir noticis un kam jebkad vēl jānotiek? Tā ir garīgā pasaule, kurā mēs vienmēr dzīvojam, bet kuru parasti netveram, neapzināmies. Tās gaismā var atklāties viss mūsu dzīves konteksts, izgaismoties lielās kopsakarības un rasties atbildes uz mūsu būtiskiem jautājumiem, kas laika pasaulē likās neatrisināmi. Tur atklājas, ka viss, ko mēs domājam, jūtam un darām, bet arī tas, ko neizdomājam, neizjūtam un atstājam nepadarītu, tūlīt ietekmē visu pasauli, ienes tās krāšņajā gleznojumā noteiktu niansi: izgaismo vai aptumšo to, attīra vai piesārņo, bagātina vai padara nabadzīgāku. Viss ir būtisks, nav nekā neitrāla, nenozīmīga. Viss ir viens liels veselums, viena varena, dzīvības pilna būtne, kuras viens loceklis ir katrs no mums, kā arī ikviena cita radība.

Šādi mirkļi ir nepieciešami katram, kas grib attīstīties, jo tikai tajos mēs varam reāli noorientēties, sakārtoties, arvien no jauna atskārst dzīves jēgu un virzienu, kurā sperams

nākamais solis mūsu garajā pilnveidošanās ceļā. Pie šīm durvīm stāv Kristus un klauvē. Kurš tās atvērs, satiks Kristu un reizē pats sevi – īstu.

Tā iekšējs līdzsvars kļūst par progresu attīstībā.

JŪNIJS

IZTURĪBA kļūst par UZTICĪBU

“Izveidojiet sev jaunu, spēcīgu un drosmīgu uzskatu par uzticību. Tas, ko cilvēki parasti sauc par uzticību, ātri izplēn. Bet Jūs pamatojiet savu uzticību sekojošā atziņā: Komunicējot ar citu cilvēku, Jūs piedzīvosiet ātri izgaistošus mirkļus, kuros viņš parādīsies Jums it kā piepildīts, it kā izgaismots ar sava gara pirmtēlu. Un tad var nākt un noteikti nāks citi mirkļi, dienas, varbūt pat gadi, kad cilvēks apmāksies, satumsīs, kad gara gaisma tiks aizklāta ar ikdienas mākoņiem. Bet šādos laikos Jums jānācas sev teikt: ‘Gars padara mani stipru. Es domāju par pirmtēlu. Es taču reiz esmu to redzējis. Nekādi apstākļi, nekādas ilūzijas un māni nevar man to atņemt’. Cīnieties vienmēr par šo tēlu, ko Jūs redzējāt. Šī cīņa ir uzticība. Šādi, tiecoties pēc uzticības savam līdzcilvēkam, Jūs stāvēsiet viņam blakus kā ar sargeņģeļa spēku.”

No Rūdolfa Šteintera vēstules valdorfskolotājam Kristofam Bojam.

Ko tas nozīmē – cīnīties par reiz citā cilvēkā ieraudzīto pirmtēlu –, zina tikai tas, kurš ir mēģinājis to darīt. Viņš zina, ka dažreiz šie pūliņi ir salīdzināmi ar ogļrača darbu, citreiz tā ir cīņa ar vējdzirnavām vai kaut kas līdzīgs uzmācīgu mušu atgaiņāšanai.

Tas nav viegli pat tad, kad šis pirmtēls reiz kaut vai uz mirkli ir ticis piedzīvots, bet cik daudz grūtāk tas ir gadījumos, kad tas ir dzīves aprakts tik dziļi, kur nekāda gaisma, nekāds siltums nespēj. Un tomēr Kristus saka: „Ko jūs izdarāt vismazākajam (varētu teikt arī „vistumšākajam”) no saviem brāļiem, to jūs izdarāt man.” Ar to viņš saka, ka pirmtēls dzīvo katrā no mums, un tikai no līdzcilvēku izturības un pacietīgiem pūliņiem pavērt savas sirdis tam pretī ir atkarīgs, vai tas reiz varēs iespīdēt.

JŪLIJS

PAŠAIZLIEDZĪBA kļūst par KATARSI

ABNEGATIONE - noliegšana

CAMOOTBEPЖEHHOCTb - sevis atgrūšana, noraidīšana

SELBSTLOSIGKEIT, SELFLESSNISS - bezpatības stāvoklis

Kurš tad te pats sevi noliedz, iztukšo un noraida? Acīmredzot patība. Un kas nāk vietā? Varbūt īstais Es?

Noliegt sevi nozīmē atteikties no sava labuma, nodot rūpes par to Dieva rokās. Tas atbrīvo necerētus spēkus, paplašina horizontu.

Aizliegt var tikai to, kas jau ir. Tādēļ, lai aizliegtu sev lolot patību un kalpot tai, tai ir jābūt pilnīgi izveidotai un sasniegušai tādu patīguma pakāpi, ka mūsu sirdsapziņa vairs nevar ar to samierināties. Citādi jebkāda „pašai dziedzība” ir tikai vairāk vai mazāk apzinātais teātris: atsacīšanās no kaut kā maziņa, lai tūlīt sagrābtu kaut ko daudz lielāku, lai nedod dievs neatstātu atdotā vietu tukšu.

Svarīgi ir ne tik daudz kaut ko noliegt, kā atzīt kaut ko citu nekā to, kas apmierina mūsu patību. Akceptēt to un no sirds to velēties. Līdz ar to patība dabiski tiek atbīdīta malā un vājināta.

Kamēr mēs koncentrējamies uz savu netikumu apkarošanu, tie tikai smejas par mums un zeļ jo kuplāk. Tos pietiek ievērot, nosaukt īstos vārdos – vēsi un godīgi, cik vien var. Nākamais solis – arvien mazāk tos sev piedot, bet arī negausties par tiem. Uztvert tos kā dotumu un likt tos mierā, neidentificēties ar tiem. Iekšēji sadalīties vairākās būtnēs un ļaut tām savā starpā runāt. Vienai jābūt mīlošai mātei vai mīlošam tēvam, kuri, redzēdami savu bērnu negantības, tos tomēr mīl.

Tikai uzsākuši šo darbu, mēs varam novērtēt visu tā smagumu, bieži vien neiespējamību, un tieši tas var novest mūs līdz krīzei, līdz izmisumam un bezcerībai. Kad ir sasniegta neiespējamā robežā, var notikt apvērsums, kas būs paveiktā darba auglis.

Domās vingrināties atteikties no tā, kas šķiet ļoti nepieciešams. Prom no ierastām domu sliedēm – līdz groteskam, lai arvien ieraudzītu lietas ar svaigām acīm.

*

PAŠAIZLIEDZĪBA - ja padomā, visai dīvains jēdziens. Ko nozīmē aizliegt pašam sevi?

Kas tad ir šis „pats”, kas man esot jāaizliedz? Vai tas neesmu es – Jānis vai Pēteris –, kas, reiz piedzimis savai mammai, šā vai tā izaudzis, šo vai to iemācījies, izslimojis, beidzot šā vai tā iekārtojies dzīvē un tagad kaut ko domā, jūt, grib, uz kaut ko cer, par kaut ko sapņo, kuram kaut kas patīk un kaut kas riebjas? Vai tas nav tas, kas katru rītu pamostas, dienā vairāk vai mazāk rosās: kaut kur iet, brauc, kaut ko ēd, dzer, ar kādu runā, smejas vai skumst un vakarā iet gulēt? **Vai tas nav viss cilvēks?!** Kas tad no viņa paliek, ja viņš to visu sev aizliedz? Un kādēļ viņam tas būtu jādara?

Tādēļ, ka šis Jānis vai Pēteris vienā jaukā dienā pamostas (tas var notikt arī gaišas dienas laikā) ar šausmīgu domu: Kam tas viss? Mosties, mazgāties, tīrīt zobus, ēst, skriet uz darbu, kaut ko ar

kādu runāt, kaut ko gribēt, uz kaut ko cerēt, vakarā iet gulēt un no rīta atkal...? Kas ir tas, kas to visu dara, kam tas viss ir it kā vajadzīgs?

Šajā svarīgajā dzīves mirklī viņš saprot, ka tas nebūt nav viņš PATS, kas to visu dara, bet gan kaut kas līdzīgs mehānismam, kas ir iestrādāts viņa ķermenī un kas stūrē to izsekojot kādu viņam nezināmu mērķi.

Kopš šī brīža Jānim vai Pēterim vairs nav miera un sākas paša meklēšanas darbs. Ar lielākām vai mazākām sāpēm viena pēc otras tiek atpazītas un norautas (aizliegtas) visdažādākās – gan ārējās, gan iekšējās – maskas, kas līdz šim tēloja viņa personību. Visa dvēsele tiek izrevidēta un iztīrīta līdz pašiem pamatiem, kamēr cilvēks sajūtas kails un tukšs un saprot, ka tikai tas arī ir viņš pats, ka īstenībā viņa vēl nemaz nav, ir tikai tukšs trauks.

Šī atklāsmē atkarībā no pārdzīvojuma intensitātes var izvērsties par īstu dzīves krīzi. Viss, kas līdz šim izskatījās svarīgs, pēkšņi atmaskojas kā tukšs un bezjēdzīgs, zūd jebkāda dzīves motivācija, bieži tas visai dramatiski atspoguļojas arī veselības stāvoklī.

Jo godīgāk, pacietīgāk un konsekventāk tiek veikta šī revīzija, jo skaidrāks galu galā kļūst, ka atpakaļ ceļa vairs nav; un tad Jānis vai Pēteris var izdarīt nākamo atklājumu, proti, ka vienīgais, kas var piepildīt šo tukšo trauku ar jaunu, jēdzīgu saturu: nospraust mērķi un izvēlēties tam atbilstošu darbības veidu un virzienu, ir viņš PATS un neviens cits visā pasaulē. Šis mirklis iezīmē jaunas, apzinātas dzīves sākumu.

AUGUSTS

LĪDZCIETĪBA kļūst par BRĪVĪBU

Mēs ciešam tikai tik ilgi, kamēr neatpazīstam VIŅU itin visur.

Ko es daru, kad nākas ciest man pašai, teiksim, fiziskas sāpes? Vispirms mēģinu saprast to iemeslu. Tas parasti slēpjas kādā domāšanas kļūdā, kādos maldos, kas tika pielaisti šajā vai kādā no iepriekšējām dzīvēm. Te līdz arī nopietnas psihosomatikas atziņas. Katrā ziņā es mēģinu izgaismot incidentu ar saprāta gaismu. Tam ir nepieciešama koncentrācija, pacietība un pašāvēība uz mana likteņa viedumu. Tad palīgā var nākt arī dabiskas substances un procedūras, kas atbalsta šo garīgo darbu.

Līdzīgi ir arī ar dvēseliskām ciešanām, kuru cēlonis parasti meklējams savstarpējās cilvēku attiecībās un pirmām kārtām manis pašas attieksmē pret citiem cilvēkiem. Ar tām es tieku galā, katru reizi pamatīgi revidējot savu dzīves nostāju.

Savukārt garīgas ciešanas neizbēgami rodas ejot attīstības ceļu; tās ir mūsu labākais un drošākais ceļvedis, jo veicina mūsu izziņas sparū un piešķir spēku virzīties uz priekšu.

Ko tad šādā gadījumā nozīmē "ciest kādam līdzī"?

Vai tas nenozīmē ar patiesu interesi pievērsties citam cilvēkam, iejusties viņa situācijā, pārdzīvot to kā savējo un mobilizēt sevi spēkus tās atrisināšanai vai sapratnei un paciešanai, it kā tā būtu manējā? Šādi es it kā ļauju otram iekšēji atbalstīties uz mani, uz manu intīmo klātesamību viņā, lai viņš nejustos vientuļš savā nelaimē. Tad es esmu it kā viņa eņģeļa pārstāvis fiziskajā pasaulē. Šādi es varu saglabāt mieru un pašāvēību jebkurā situācijā un iedvest to arī cietējam, kas viņam ir vajadzīgs vispirmām kārtām.

Un kā tad mēs caur līdzcietību sasniedzam brīvību?

Brīvība ir cilvēka iekšējās dzīves fenomens. Nebrīvi mēs esam vispirmām kārtām nevis no ārējo apstākļu spiediena vai no citu cilvēku pārestībām, bet gan no mūsu pašu nepilnībām: instinktiem, dziņām, vēlmēm, iedomām, aizspriedumiem utt. utj. Tieši tas noslēpumainā kārtā izraisa visas ārējās problēmas, ar kurām mums dzīvē nākas satikties. Kamēr mūs nodarbina tikai tās, mēs rotējam sava ego radītajā un uzturētajā apburtajā lokā (tajā ir vieta arī līdzcietībai, kuras apslēptais mērķis ir gandarīt to pašu ego un kas tādēļ nav efektīva, bieži vien pat izraisa tieši pretējo efektu). Savukārt ar patiesu interesi pievērsties citam, mēs atbrīvojamies no pašu interešu loka un līdz ar to no sava ego izraisītā spiediena. Cita ciešanas nav mums jācieš piespiedkārtā. Mēs varam no tām izvairīties vai tikai izlikties, ka ciešam līdzī klusībā priecājoties, ka tās nav mūsu ciešanas. Patiesā līdzcietība var būt tikai brīvprātīga, respektīvi mīlestības rosināta nostāja un rīcība. Tādēļ tieši tajā mēs varam vistiešāk iepazīt pašu brīvību.

SEPTEMBRIS

PIEKLĀJĪBA kļūst par SIRDS TAKTISKUMU

Vai pieklājība vispār ir tikums? Vai tas nav vienkārši cilvēku sabiedrībā pieņemto uzvedības normu kodekss, kas atvieglo cilvēku savstarpējo komunikāciju? Es tev nekāpu uz kājas, lai tu mani neiekaustītu vai nenolamātu. Vai tā nav vienkārši prāta, pat aprēķina lieta?

Ja tas būtu tikai tā, tad pieklājīgam cilvēkam vienmēr būtu jājūtas nepatīsam, jāsmaida sarunas biedram caur sakostiem zobiem, jāpalaiž cits pa priekšu ar kabatā sažņaugto dūri. Diez kāpēc tas tā tomēr nav vienmēr un visur. Daudzi cilvēki diez kāpēc patiešām jūtas labāk būdami pieklājīgi, nekā tad, kad kādu apstākļu dēļ sanāk saskrieties ar citu. Būtībā arī tie, kuri ar savu izturēšanos pret citiem liek domāt, ka viņi tīšām meklē kašķi, dara to tikai tādēļ, ka domā, ka citādi paši saņems kaut ko tādu no citiem.

Tātad, cilvēkam ir vajadzība būt pieklājīgam. Varbūt viņš pat vispār savā būtībā ir viscaur sociāla būtne, tikai daži ārēji un iekšēji šķēršļi pagaidām neļauj viņam to izdzīvot pilnā mērā? Kas tad šīs domas gaismā ir pieklājības kodekss, ko patiešām kāds vai kādi acīmredzot reiz ir noformulējuši. Vai tas nav sava veida gudro cilvēces vadoņu audzināšanas līdzeklis ar domu palīdzēt vēl nenobriedušai personībai tikt galā ar ārējiem un iekšējiem traucēkļiem, kas faktiski pret viņas dziļāko gribu grasās novirzīt viņu no viņa īstās būtības? Vai tas nav tāds kā pagaidu līdzeklis, kā sava veida tilts starp vēl sevī nestabilo personību un pilnīgi sevi pārvaldošo individualitāti, kurai vairs nav nepieciešami nekādi ārēji norādījumi, mudinājumi vai aizliegumi, lai ar prieku un no sirds būtu laipnam jebkurā situācijā, redzot ikvienā sev līdzīgu, viscaur cienīgu līdzcilvēku. Tādam cilvēkam pieklājība ir kļuvusi par sirds taktiskumu jeb par viņa būtības neatņemamu sastāvdaļu.

OKTOBRIS

APMIERINĀTĪBA kļūst par NOSVĒRTĪBU

Kā es varu justies apmierināta, redzot kas visapkārt notiek? Vai man jāaizver uz to acis un jāskatās tikai uz labām lietām, uz tīkamām sejām un jāsaklausa tikai labie vārdi? Vai man jāiestāsta sev, ka viss ir kārtībā; viss, kas notiek ir pareizi; viss ļaunais ir tikai ilūzija; ka domājot par to, mēs tikai piešķiram tam spēku; jādomā gaiši, tad arī dzīve kļūs gaiša utt.?

Pirms kāda laika internetā izlasīju „prieģu vēsti”, ka velns esot atkāpies no sava nodoma kaitēt cilvēkiem. Viņš esot nodomājis salīgt mieru ar Dievu un lūdz cilvēkus viņu vairs neuzskatīt par savu ienaidnieku. Vai nav iepriecinoši un viscaur apmierinoši? Vai šādā ceļā patiešām nevar nonākt pie iekšēja līdzsvara, pie absolūtas nosvērtības?

Ja mēģina izdomāt šīs domas pāris soļu tālāk, kļūst skaidrs, ka tās abas ir absolūti iluzoras un nebūt nevar palīdzēt man tikt pie īstas, noturīgas nosvērtības. Ja es aizveru acis uz ļauno vai uzskatu to par neesošu, es tieši ļauju tam iegūt pār mani īsto varu.

Ļaunais kā fenomens vienmēr ir izaicinājums meklēt pretējo, t.i., labo. Ja es netveru izaicinājumu, man nav nekādas iespējas atrast tā pretstatu. Izvairoties no šīs iekšējās piepūles, es gan varu justies labi, bet tikai tādēļ, ka ļaunais iegūst priekš manis visai patīkamas, apmierinošas formas. Tas ļauj man baudīt dzīvi, būt apmierinātai ar sevi un varbūt arī, tā teikt, „mīlēt (retoriski) citus cilvēkus un pat visu cilvēci”, bet attīstīties, pilnveidoties, augt man līdz ar to nav iespējams. Pati to nemanot, es nokļūstu tā paša velna varā, kas nevar „pārdomāt” mūs kārdināt, kamēr mēs, cilvēki viņu no šīs viņa misijas neatpestīsim. Un to mēs varam tikai kārtīgi ieskatoties katram izaicinājumam acīs un iekšēji to pārvarot, pārveidojot par tam atbilstošu labo.

Tas nenozīmē neko citu kā aicinājumu būt modriem iepretī savas dvēseles svaru kausu kustībām un būt gataviem arvien no jauna novest tos līdzsvarā.

Ko tādā gadījumā nozīmē apmierinātība, kas noved pie šī līdzsvara? Tā ir apmierinātība ar dzīves nepilnībām, ar to, ka, paldies dievam, pastāv kāds mehānisms, kas neļauj mums iemigt un šādi izkrist no attīstības plūsmas, aizmirst, kas un kam mēs īsti esam.

NOVEMBRIS

PACIETĪBA kļūst par **IZPRATNI**

Dzirdot vārdu "pacietība" iekšā neviļus kaut kas savelkas, saspringst, it kā mobilizējoties smagam darbam, kaut kā nepatīkama - sāpju, apnicīgu pienākumu vai, teiksim, garlaicīgu cilvēku sabiedrības - paciešanai.

Bet vai šāda pacietība var novest pie izpratnes? Diez vai. Tā pacieš piespiedkārtā vai kādu pragmatisku apsvērumu dēļ. Tā neatzīst šī pārbaudījuma nozīmi un vērtību. Tā ir izslēdzoša un tādēļ neauglīga.

Kādai tad jābūt pacietībai, lai tā patiešām nestu izpratnes augli? Aptverošai, pieņemošai, telpu un laiku radošai, proti, tieši tai parādībai, kas vispirms šķiet nevēlama, garlaicīga, nepatīkama. Ļaut tai runāt savā valodā, attīstīties savā ātrumā un mēģināt saklausīt tās vispirms apslēpto vēsti ar domu, ka bieži vien ceļš ir svarīgāks par mērķi, kura dēļ tas tiek iets. Tad pacietība atmaksājas ar jauniem atklājumiem, ar jaunu sapratni. Dzīve kļūst bagātāka.

DECEMBRIS
DOMU, VALODAS UN JŪTU KONTROLE
kļūst par **PATIESĪBAS IZJŪTU**

Ceļš pie patiesības ir pakāpenisks un pirms katra nākamā pakāpiena uzrodas vai nu kādas aizvērtas durvis, kuras atveras tikai tam, kurš atmin kādu mīklu, vai mums nez no kurienes uzbrūk vairāk- vai mazākgalvainais kaislību pūķis, ko var uzvarēt tikai nocērtot visas viņa galvas, vai pie mūsu kājām pēkšņi paveras aiza, kurai mums jātiek pāri vienīgi uz drosmes spārniem. Jebkurā gadījumā mums kaut kas jāpārvar sevī, lai varētu spert nākamo soli, pacelties uz nākamā dzīves pakāpiena. Ja ieskatās šajos pārbaudījumos precīzāk, tad var atšķirt tādus, kas pieprasa no mums aktīvu domāšanu, spēju pareizi novērtēt situāciju, atšķirt īsto no neīstā, patiesību no meliem utt. Citi skaidri uzrunā mūsu jūtu sfēru – caur bailēm, izmisumu, neticību saviem spēkiem vai otrādi – pašpārliecinātību, lepnumu un uzpūtību. Vēl citi prasa no mums pavisam konkrētu rīcību izšķirošā mirklī, kad nav laika šaubām un pārdomām, bet jārikojas palaujoties vienīgi uz kādas augstākas intuitīvas gudrības klātesamību sevī.

Dzīves gaitā šādi pārbaudījumi tiek piedāvāti uz katra soļa, bet netikuši ievēroti, apzināti un izanalizēti tie nenes vēlamo augli, kas veicinātu mūsu attīstību un atvieglotu mums pareizo lēmumu pieņemšanu līdzīgās situācijās nākotnē, stiprinot mūsu **patiesības izjūtu**. Tādēļ mūsu likteni organizējošiem spēkiem šie pārbaudījumi arvien jāatkārto un, mūsu sevišķa akluma un kurluma gadījumos, arvien jākāpina to intensitāte. Tādējādi mēs paši esam praktiski visu savu problēmu radītāji un, kamēr neapzināmies, ka tie paši mēs esam arī to vienīgie risinātāji, bieži noslīdam visneproduktīvākajā upuru un cietēju lomā.

JANVĀRIS

DROSME kļūst par **ATBRĪTĀJSPĒKU**

Tādi, kādi mēs pašlaik esam, mēs visi bez izņēmuma esam gūstekņi – katrs savā lielā cilvēci aptverošā cietuma personīgajā cellē. Tās šaurās sienas, dzelzs durvis, režģots lodziņš, kas knapi izkļiedē cellē valdošo tumsu, ar mūsu acīm nav redzami. Tas ļauj mums nodoties ilūzijai, ka mēs dzīvojam vairāk vai mazāk labiekārtotos dzīvokļos, varbūt ar parketa grīdām, džakuzi vannu un separāto gāzes apkuri, ka mēs jebkurā mirklī varam iet un nākt, kur vien gribam, darīt kas mums labpatikas, teikt ko uzskatām par sakāmu un noklusēt to, kas mūsaprāt labāk būtu noklusējams.

Kamēr mēs nododamies šai ilūzijai, mēs peldam pa dzīves straumi un nenojaušam, ka šī straume agri vai vēlu ieplūst nebūtībā, kur beidzas jebkāda attīstība, jebkādas domas, jūtas, gribas impulsi, kur beidzas cilvēks.

Lai ieraudzītu un atzītu šo savu situāciju par reālu, sajostos kā neredzamo ārējo un iekšējo varu gūsteknis, lai vispār pieļautu šo domu, ir nepieciešama DROSME visdramatiskākajā šī vārda nozīmē. Tam ir nepieciešama iekšēja gatavība saskarties ar iznīcības spēkiem, kas mūsos saimnieko pilnā sparā, sastingt nāves bailēs un patiešām izsamist, ļauties šim izmisumam, izbaudīt to līdz galam, izsmelt līdz dibenam, jo tieši šis izmisums ir vienīgais, kas var uzmodināt mūsos drosmi un uzņēmību meklēt izeju no šī cietuma.

Tas nozīmē izšķiršanos nostāties uz patiesās izziņas ceļa: pētīt spēkus, kas ir uzbūvējuši ap mums un mūsos šo cietumu, noskaidrot to nodomus, iepazīt to metodes, stiprās un vājās vietas. Tas nozīmē balstoties pašam sevī nostāties ar seju pret ārējās dzīves plūsmu un skatīties acīs visam, kas nāk mums virsū, kas grib mūs kaut kur dzīt, stumt un vilkt neprasot mūsu piekrišanu.

Tad vienā jaukā dienā mēs varēsim atskārst, ka mūsu celle nemanot arvien vairāk izgaismojas, izplešas un pārvēršas par sava veida

svētnīcu. Vienlaicīgi mūsu cietuma sienas pašas par sevi sabrūk, sabirst un kļūst par pamatu brīnišķīgam brīvības templim, kas pamazām aug mūsu sirdī...

Kad lēmums ir pieņemts, sākas ceļš pie brīvības.

*

Šodien vislielākā un visīstākā DROSME tiek no mums pieprasīta dzīves sociālā jomā. Jo tālāk, jo skaidrāk kļūst, ka, ja pietiekami daudz cilvēku vistuvākajā laikā ar pašu labās gribas piepūli neatradīs izeju no sava ego cietuma un ar patiesu interesi nepievērsīsies savu līdzcilvēku vajadzībām, tad neviens Dievs, nekādi augstāki spēki nevarēs mums kā cilvēcei palīdzēt izpildīt aktuālās kultūras uzdevumu: izveidot sociālo kopu, kurā katrs atsevišķais tās loceklis varētu atraisīt savus labākos spēkus, kalpojot šai sociālajai kopai, lai ikviens varētu dzīvot un darboties atbilstoši savai cilvēciskai misijai. Neviens nevar panākt to priekš sevis, bet visi kopā var radīt šādu iespēju visiem. Par to ir runa Rūdolfa Šteinera noformulētajā „Sociālajā pamatlikumā”:

„Kopā strādājošo cilvēku kopas labklājība (*Heil*) ir jo lielāka, jo mazāk atsevišķais tās loceklis pretendē uz ienākumiem no paša paveiktā darba, t.i., jo vairāk viņš no šiem ienākumiem atdod saviem līdzcilvēkiem un jo vairāk viņa paša vajadzības tiek apmierinātas nevis no paša, bet gan no citu veikuma.”

FEBRUĀRIS

NERUNĪGUMS kļūst par MEDITATĪVU SPĒKU

Tas skan tik vienkārši. Kurš tad neprot klusēt?! Bet, ja godīgi, tad neviens to neprot, katrā ziņā, kamēr nesāk mācīties to darīt un neatlaidīgi kopt sevī šo spēju. Jo šeit nav domāta nedz tā klusēšana, kad mums nav ko teikt, nedz tā, kad mēs klusējam aiz bailēm; arī tā nē, kad mēs it kā klausāmies citu cilvēku runājam, bet vienlaicīgi paši domājam savas domas. Te nav domāts arī stāvoklis, kad mēs, ārēji klusi, pasīvi peldam līdz ar nebeidzamo iekšējo monologu vai dialogu straumi vai vienkārši ļaujamies domu drumstalu karuselim, kas pašas par sevi uzpeld un nogrimst mūsu apziņā. Tas viss pieder pie plāpīguma.

Te ir domāts iekšējs klusums, kad dvēsele ir kā tukšs trauks aktīvas gatavības stāvoklī uzņemt sevī patiesības Vārdu. Tas ir Grāls. Cilvēkam, kurā reiz ir pamodies attīstības entuziasms un kuram eksistenciāli rūp patiesība, jākopj šī sava dvēseles trauka rūpīgas iztukšošanas māksla. Tas nav viegli, tas ir ārkārtīgi grūti, varbūt tas ir tas grūtākais, kas cilvēkam šodien jāveic, bet tā ir neatvairāma prasība attīstības ceļā.

Pastāv arī vieglāki ceļi pie iekšēja klusuma, tikai tieši tādēļ, ka tie ir viegli, ka tie neprasa no cilvēka maksimālu Es aktivitāti, bet tieši tā atkāpšanos, tie ved pavisam citā virzienā, proti, atpakaļ cilvēces reiz sasniegtajā un attīstības vārdā pārvarētajā apziņas stāvoklī, kurā dvēsele pasīvi nodevās „dievišķā absolūta” gaismai un sajuta pilnīgas bezrūpības un bezatbildības svētlaimi.

Rūdolfs Šteiners saka, ka mūsdienās cilvēka komūnija ar dievišķo pasauli notiek izziņas procesā, tieši visaugstākās Es aktivitātes stāvoklī, bet šis stāvoklis nav sasniedzams, kamēr dvēselē nav iestājies pilnīgs klusums. Tādēļ spēja radīt šo klusumu un uzturēties tajā ir priekšnosacījums auglīgai meditācijai kā augstākās izziņas procesam.

MARTS

CĒLSIRDĪBA kļūst par MĪLESTĪBU

Vācu valodā *Grossmut* burtiskā tulkojumā nozīmē „liela drosme”; ar angļu *magnanimity* visdrīzāk ir domāts vispārējs cēlums jeb dižums; krievu *великодушье* runā par dižo dvēseli, par sirsnību. Kas tad tā ir par īpašību: sirsnība, drosme vai vispārējs cēlums? Un kur tā īsti mīt: sirdī, dvēselē vai visā cilvēkā? Dažādās valodās šim jēdzienam piemīt sava specifiska nianse, kuras visas kopā aptver diezgan lielu īpašību amplitūdu. Bet interesantā kārtā tas, par ko tās visas savas pilnveidošanās ceļā top, filoloģiskā ziņā ir kaut kas viennozīmīgs. Tātad, var domāt, ka pastāv daudzi ceļi pie viena mērķa, lai arī attiecībā uz jēdziena „mīlestība” saturu tika, tiek un tiks laužts vēl daudz šķēpu, kamēr cilvēki reāli apgūs spēju, kas slēpjas aiz šī vārda.

Tātad no mums tiek gaidīta liela, ietilpīga, gara izgaismotā dvēsele, kas spēj aptvert pretrunas, kontrastus, kurā atradīsies vieta gan savām, gan līdzcilvēku nepilnībām un maldiem, bet arī cerībai un ticībai, ka ar labo gribu tie var tikt pārvarēti: vājais stiprināties, greizais iztaisnoties, bailīgais iedrošināties.

Šādas dvēseles žests ir atvērtība, bet nevis **A** atvērtība, kas līdzīgi Saulei staro uz āru apdāvinot ar savu gaismu visu pasauli, bet gan lielais **O**, kas lēni un uzmanīgi atveras un tad arī aizveras ieņēmis sevī visu, kas uz doto brīdi tam ir gatavs un ko mūsu dvēsele spēj pārstrādāt, t.i., apzināti pieņemt un pārveidot. Tikai šādi pārstrādātais loms, lai kas tas arī būtu, var tikt pārveidots par īstu mīlestību. Tikai šādi radītā mīlestība ir reāls spēks, kurā varēs balstīties nākotnes pasaule.